

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

1
2024

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti

08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

*Elektron nashr. 788 sahifa.
E'lon qilishga 2024-yil 7-fevralda ruxsat etildi.*

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalendarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoira Azimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalarning roli va ahamiyati.....	10
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Zaynutdinova Umida Djalolovna	
Yashil iqtisodiyotga o'tishda konseptual, ilmiy, innovatsion yondashuvning zarurati	16
Gulnora Abdurahmonova	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyotga o'tish muammolari va uni bartaraf etish yo'llari	22
S. R. Topildiyev	
Milliy strategik maqsadlar: ekologik va bojxona boshqaruvi mexanizmlarining maqbul kombinatsiyasi	28
Muratova Shohista Nimatullayevna	
Green Economy in Tourism in Uzbekistan.....	32
Alieva Makhbuba Toychievna	
Инновационные подходы в сельском туризме: "Зеленые маршруты"	36
Гольшева Елена Вячеславовна	
Mamlakatimizda "yashil" iqtisodiyotni rivojlantirish strategiyasining ustuvor yo'nalishlari	42
Vaxabov Abduraxim Vasikovich, Nazarov Nazirjon Narzilloevich	
To'qimachilik sanoati korxonalarini barqaror rivojlantirish omillari.....	47
A.Yu. Mardanov	
Turizmni qayta jonlantirish strategiyasini ishlab chiqishda turizmni rejalashtirishning istiqbollari.....	52
A'zamov Saidakbarxon Avazxon o'g'li	
O'zbekistonda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanishi asosida barqaror rivojlanishga erishish	57
Abdullayev Elyorbek Odiljon o'g'li	
Barcha tadbirkorlik subyektlariga teng raqobat sharoitini yaratishda soliq imtiyozlarining o'rni	62
Akbarov Akmalxon Akrom o'g'li	
Turistik hududlarning barqaror rivojlanishini baholash metodologiyasida integral baholash ko'rsatkichlarini aniqlashning nazariy jihatlar.....	66
Asraqulov Abduraxmon Sultonovich	
Iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda "yashil" iqtisodiyot va uning ayrim masalalari.....	70
Axunova Shoxistaxon Nomonjanovna, Sultonova Gulbaxor Shoxnazimovna	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligi faoliyatining nazariy tamoyillari va o'ziga xos xususiyatlari.....	74
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Mintaqa iqtisodiyotida agrar soha samaradorligini oshirishning ahamiyati.....	78
Butanova Dilnoza Rustamovna	
Global krizislar va ularning turizm iqtisodiyotiga ta'siri.....	83
Hallakova Barnoxon bahodirjonovna	
Agroturizm faoliyati rivojlanishining xorijiy tajribalari va ularda faoliyatni rivojlantirish modellarining qo'llanilishi	95
Husanboyev Sadafbek Yorqinjon o'g'li	
Yashil iqtisodiyotni kreditlashda banklarning o'rni.....	101
Ibragimova Sevara Muxamedjan qizi	
Qurilish materiallari sanoati korxonalarini samaradorligini baholash masalalari.....	104
Isayev Jakhongir Muzaffarovich	
Iqtisodiyotni islomiy moliya tamoyillari asosida moliyalashtirish amaliyotini joriy etish istiqbollari	110
Kasimov Baxtiyor Usmanovich	
Oziq-ovqat sanoatida tadbirkorlik faoliyatini tashkil etishning iqtisodiy mexanizmi.....	113
Mahamatova Maftuna	
Turizm xizmatlar bozorida raqobatbardoshlik ko'rsatkichlarini takomillashtirish imkoniyatlari.....	119
Nurfayziyeva Mohinur Zayniddinovna	

Islom moliyalashtirish xizmatlari asosida kichik va o'rtta biznesni moliyalashtirish usullari.....	124
Said Po'latov Maxamedovich	
Using Innovative Technologies in Hotels as a Factor of Sustainable Development of Tourism Industry	128
Sayfutdinov Shuxratjon Sultonovich, Egamberdiyev Sirojiddin Sattor o'g'li	
Dorivor o'simliklar yetishtirishning dunyo mamlakatlari iqtisodiyotidagi o'rni va xalqaro bozor savdosida prognozlar.....	135
To'xtabayev Jamshid Sharofiddinovich, Maftuna Ermatova Arslonbek qizi	
O'zbekistonga turistlar tashrifini ko'paytirishda raqamli texnologiyalarning o'rni	142
Toshmurod Kulmanov	
Agrobiznesni moliyaviy quvvatlash va rivojlanish istiqbollari	147
Tursunova Dilnavo Islomovna	
Oziq-ovqat bozorini qandolat mahsulotlari bilan to'ldirishda marketing strategiyalaridan foydalanishni takomillashtirish.....	150
Azlarova Munira Muxammad-Amin qizi	
Yoshlar turizmini rivojlantirish holati va uni takomillashtirish yo'llari.....	159
Allayor Norboyev Ismoilovich	
Biologik aktivlarni baholashning uslubiy jihatlarini takomillashtirish.....	162
Boltayev Abror Sayitmuradovich	
Agrosanoat ishlab chiqarishida innovatsion jarayonlarni tadqiq qilishga uslubiy yondashuvlari.....	168
Dusmatov Begmuhammad Olimjonovich	
Suv resurslaridan samarali foydalanishda suv solig'ining ahamiyatini oshirish	174
Ikramov Nuriddin Kamolitdinovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida innovatsiya va innovatsion faoliyat bilan bog'liq tushunchalarining nazariy masalalari	179
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Temur Olimovich Mamayunusov	
Aglomeratsiya iqtisodiyoti – Agglomeratsiya iqtisodiyoti – hududiy rivojlanishni harakatlantiruvchi omili sifatida	185
Raximbayev Akmal Azatboyevich	
Korxonalarni boshqarish samaradorligini oshirishda innovatsion yondashuvlardan foydalanish mexanizmlari	190
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich	
Globalashuv sharoitida turizm sohasida innovatsion faoliyatni rivojlantirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash mexanizmini takomillashtirish	195
Salimov Dilshodbek Davronovich	
To'qimachilik sanoat korxonalarida marketing strategiyasi.....	199
Tillyaxodjayev Azizxon Aloxonovich	
Oziq-ovqat sanoati korxonalari raqobatbardoshligini oshirish yo'llari	203
Nilufar Umarova	
O'zbekistonda transport xizmatlari ko'rsatilishi tahlili	207
Xasanov Sarvar Ulug'bek o'g'li	
Agrar sektorga jalb qilingan investitsiyalarning sohadagi intensiv iqtisodiy o'sishga ta'sirining tahlili	213
Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligiga a'zo davlatlarda auditning xalqaro standartlarini qo'llash xususiyatlari	220
Meliyev Isroil Ismoilovich	
Raqamli bank xizmatlarini yanada takomillashtirish: muammolar va yechimlar.....	227
Melikov Otabek Maxmadiminovich	
Innovatsion iqtisodiyotda inson kapitalining tutgan o'rni.....	232
Abdikarimov Islombek Ibragimovich	
Kimyo sanoati korxonalarini boshqarish modellariga oid zamonaviy tajribalar.....	237
Avulchayeva Feruza Djurakuziyevna	
Задачи предмета «русского языка» на современном этапе.....	243
Адилова Солияхон	

Tijorat tashkilotlarining investitsiya faoliyati	247
Farhod Mahmudovich Tirkashyev, Asomiddinov Husan Asomiddin o'g'li	
Korrelyatsion-regression tahlil orqali turizm xizmatlari samaradorligini oshirish mexanizmlari.....	252
Gapparov Azim Qayumovich	
O'zbekistonda monetizatsiya darajasi va uni makroiqtisodiy ko'rsatkichlarga ta'siri.....	258
Isayev Atabek Djurabayevich	
Prospects for the Development of Bond Circulation in the Capital Market.....	266
Jurabek Sobirov	
Ta'lim xizmatlari bozorida oliy ta'lim muassasalarining rivojlanish holati tahlili.....	270
Kuldashev Sherzod Alimardonovich	
Iqtisodiyotga investitsiyalarni jalb qilish va ularning barqaror iqtisodiy o'sishdagi roli	276
Mamadiyeva Dilrom Ravshon qizi	
Surxondaryo viloyatlarning marketing salohiyatini shakllantirish holati tahlili.....	280
Mamadjanova Tuyg'uno'y Axmadjanovna	
Improving Internal Control System	287
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
Oliy ta'lim xizmatlarini targ'ib qilishda OTMlar veb-saytlari samaradorligini oshirish.....	291
Musayev Bekjon Shukurillayevich	
Korxonaning narx-navo tizimi va narx siyosatini tahlil qilish	298
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Dilfuza Ilhkomovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tibbiyot sohasini moliyalashtirish istiqbollari.....	302
Muxammadiyev Ramz Zoirjon o'g'li	
Xizmatlar ko'rsatish subyektlarida biznes-modellarining raqamli transformatsiyalashuv konsepsiyalari.....	306
N. B. Yahyoxonov	
Mikromoliyaviy xizmatlar ko'rsatuvchi kredit tashkilotlarining samaradorligiga ta'sir etuvchi omillarning ekonometrik tahlili.....	311
Nazarova Muslima Nazarovna	
Sanoat korxonalarida aylanma mablag'lardan foydalanishning ilmiy-amaliy jihatlari.....	317
Nurmatov Mirzaakbar Mirzaaliyevich	
Biznesni yuritishda korxonalararo integratsion jarayonlarni rivojlantirish masalalari.....	322
Olimova Nodira Xamrakulovna	
O'zbekistonda turizmni rivojlantirishning moliyaviy mexanizmlari: tahlil va istiqbollar	329
Oppoxonov Nurmuhammadxon Po'latxon o'g'li	
O'zbekistonda davlat korxonalari transformatsiyasini jadallashtirish yo'nalishlari.....	333
Qahhorov Azizjon Ahror o'g'li	
Aholining turmush darajasini oshirish sharoitida mehnat bozori transformatsiyasining dinamikasi	338
Rahimboyev Muxtorbek Ikrom o'g'li	
Tijorat banklarida iqtisodiy-matematik modellashtirish samaradorligini yanada oshirish usullari.....	341
Raxmanov Mexridin Sindarovich	
Aholi moliyaviy savodxonligiga investitsiya kiritishning ahamiyati.....	345
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda valyuta siyosatini samarali tashkil etish.....	350
Samandarov Zuxriddin Raup o'g'li	
Sharq va G'arb tamaddunida gender qarashlar	355
Samandarova Gulxayo Abdulkarim qizi	
Imkoniyati cheklanganlarga to'siqsiz turizm xizmatlarini tashkil etish istiqbollari	359
Tilovmurodov Dostonbek Furqat o'g'li	
To'qimachilik korxonalarining inqirozga qarshi boshqaruvida davlat tomonidan tartibga solishning ahamiyati	363
Todjimamatova Mashxura Erkinovna	
Mintaqalarning ekologik-iqtisodiy xususiyatlari va ularning barqaror rivojlanish bilan bog'liqligi	367
Toshboyev Muzaffar Muxtorovich	

Перспективы развития сферы услуг в Узбекистане.....	373
Tsoy Marina Petrovna, Li Marina Rudolfovna, Romashkin Roman Anatolyevich	
Opportunities for Bicycle Tourism in Zomin, Bulungur and Bakhmal Districts.....	379
Urozaliev Elyor Shuxrat oqli, Xujamov Bobur bahodir oqli, Saydullayev Abbosjon Murodovich	
Pul-kredit siyosati va moliyaviy inqiroz: uslubiyot va saboqlar.....	384
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Korxonalarda barqaror rivojlanishni tatbiq etish istiqbollari.....	391
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Jumayeva Guzal Sherxon qizi	
Telekommunikatsiya korxonolari faoliyati samaradorligini oshirishda raqamli texnologiyalardan foydalanish.....	396
Xusanov Ulugbek Nishanovich	
Milliy iqtisodiyotning raqamli transformatsiyasini kengaytirish imkoniyatlari.....	402
Xuseynova Feruzabonu Mamadaliyevna	
O'zbekiston iqtisodiyotida raqamli texnologiyalardan foydalanish imkoniyatlari.....	405
Yo'ldosheva Dilnoza G'ayrat qizi	
Необходимость соблюдения этических норм в профессиональной деятельности бухгалтеров.....	408
Абдуллаханова Гулбахор Саттаровна	
Mintaqalarda kichik innovatsion korxonalarni rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	412
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Axmadjanov Ilyosbek Iloxomjon o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyatini rivojlanishini nazariy masalalari.....	416
Abdulxakimov Zuxrali Tursunaliyevich, Abduraxmonov Sherali Sharifjonovich	
Пути повышения прозрачности бюджета Республики Узбекистан.....	420
Адашов Гайрат Рустамович	
Mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligi va uning lizing munosabatlari rivojlanishi bilan bog'liqligi.....	424
Axmediyeva Aliya Toxtarovna	
Тенденции и факторы развития пищевой промышленности в Узбекистане.....	432
Б. А. Хакимов	
Роль платежных систем в функционировании электронной коммерции.....	438
Бабаева Гузаль Яшиновна	
“Sirdaryo” va “Sirdaryo-Farm” erkin iqtisodiy zonasidagi xorxonalari erishgan yutuqlari, berilgan imtiyozlar va yaratilgan shart-sharoitlar to'g'risida.....	444
Davlayev G'olib Ashurovich	
Milliy iqtisodiyotga jalb qilingan investitsiyalarning tahlili.....	447
Djalilov Dostonbek Abduazizovich	
Ishlab chiqarish tafovutining Markaziy Bank monetar siyosati qarorlariga ta'siri.....	452
Duskobilov Umidjon Sharofiddinovich	
O'zbekistonda innovatsion jozibadorlik asosida oliy talim xizmatlarini rivojlantirish.....	457
Jonuzokov M. K.	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvni takomillashtirishda xorij tajribasidan foydalanish.....	461
Ismailov Allayor Rashidovich	
Особенности формирования ценовой стратегии на рынке плодоовощной продукции.....	465
Исроилов Абдурашид Абдурахманович	
Iqtisodiyotni globalashuvi sharoitida xo'jalik yurituvchi subyektlar barqarorligining nazariy metodologiyasini takomillashtirish.....	471
Kalandarova Nargiza Narimanovna	
Проблемы регулирования и защиты инвесторов в развитии электронной коммерции и пути их решения.....	475
Кенжебаева Гульфуза Рахматиллаевна	
Сущность, цели и задачи определение уровня финансовой устойчивости предприятия в современных условиях.....	478
Киличев А. А.	
Sug'urta tashkilotlari tomonidan taqdim etiladigan hisobotlarni xalqaro standartlarga muvofiq takomillashtirish.....	485
Kodirkulov Oybek Turdiboyevich	

Классификация институциональных факторов, определяющих предпринимательскую активность в Узбекистане.....	490
Курпаяниди Константин Иванович	
Ho'jalik yurituvchi subyektlarning kredit va qarz mablag'laridan foydalanish samaradorligi tahlilini takomillashtirish.....	497
Mahmudova Go'zal Samadjon qizi	
Muqimiy ijodiDA milliy uyg'onish va iqtisodiy, falsafiy qarashlar	502
Muxlisa Muxitdinova	
Совершенствование управления портфелем залогов для обеспечения финансовой устойчивости: инсайты и рекомендации для Узбекистана	505
Наимов Шахрух	
Определение специфических особенностей и факторов влияющие на процесс внедрения международных требований и стандартов в коммерческих банков Республики Узбекистан.....	509
Хайдаров Зохир Шаривович , Каражанова Гулноза Толлиевна, Хайдари Фидои Зохи Зода	
Inson kapitalida mujassam bo'lgan fazilatlar, ularning jamiyat rivojlanishidagi o'rni va roli	514
Mamayunus Qarshibayevich Pardayev, Sevara Abdinazarovna Babanazarova, Mexrangiz Olimovna Mamayunusova	
Развитие рыночных отношений и усиление их влияния на рост объёмных и качественных показателей культурного туризма.....	521
Пулатова Сурайё Юлдашевна	
Основные направления цифровой трансформации в банковском секторе.....	525
Рахимова Гавхар Ойбековна	
O'zbekistonda ayollarni tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishda bank kreditlarining roli	530
Saidova Subhinigor Azizovna	
Xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirish asosida kambag'allikni qisqartirishning innovatsion yo'llari	535
Sultonov Shodiyor Abduhalilovich, Nazarov Asqar Anvar o'g'li	
Yuridik shaxslar mol-mulkiga soliq solishning o'ziga xos xususiyatlari	541
Umirov Xurshid Islomovich	
Korxonalar va tashkilotlarni modernizatsiya qilish jarayonlari.....	545
Fayziyeva Dilafruz Shuxratovna	
"Авеста" – исторический источник экономической мысли в Древней Средней Азии	549
Хакимов Назар Хакимович, Садиков Анвар Каримович	
Приоритетные направления развития теории формирования финансовой политики предприятия	555
Хамдамов С. Ф.	
Innovatsion rivojlanish sharoitida inson resurslarini strategik boshqarish.....	562
Xasanova Nafisa Shavkatovna	
Mehnat bozorida mehnat resurslaridan samarali foydalanishda yoshlar bandligini takomillashtirish.....	566
Xuvaydullayeva Iroda Xusniddin qizi	
Sanoat korxonalari faoliyati samaradorligi va raqobatbardoshligini baholashga doir uslubiy yondashuvlar.....	572
Yuldasheva Nilufar Abduvaxidovna	
Amir Temur davrida hunarmandchilik siyosatining o'ziga xos iqtisodiy xususiyatlari	578
Zikrillayev Jaxongir Sarvar o'g'li, ilmiy rahbar: Nasimov Baxtiyor Vasiyevich	
Infratuzilma obyektlari rivojlanishining turizm sohasidagi o'rni.....	583
Toyrova Amina Baxtisher qizi	
Korxonalarda moliyaviy investitsion portfelni jalb qilish va rag'batlantirishning zamonaviy shakl va usullari tahlili	588
Haydarov Humoyun Begmurod o'g'li	
Kichik biznes korxonalari raqobatbardoshligini tadqiq etishga konseptual yondashuvlar	592
К. Q. Tajibayev	
Бухгалтерский учет дебиторской и кредиторской задолженности в современной экономике	599
Камолова Феруза Кахрамоновна	

O'zbekistonda mehmonxona sohasidagi mahalliy boshqaruv tizimini takomillashtirish yo'llari	603
Mirzayeva Lola Shavkatovna	
Turizmni rivojlantirishda "yashi" marketingni o'rni	607
Normurodova Zebo Eshmaxmatovna	
Inson kapitalini boshqarishning xorij tajribasi.....	612
Ruzmetova Gulira'no Atabekovna	
Agrasanoat majmuasida oziq-ovqat mahsulotlarini yetishirish va qayta ishlashda klasterlarini rivojlantirishning xalqaro tajribalari.....	620
Salixov Sherzod Abduxakimovich	
Mamlakatimizda mehnat bozorida ayollarning iqtisodiy faolligini oshirish	625
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
Budjetdan tashqari mablag'lar hisobi va nazoratini takomillashtirish	628
Ostonokulov Azamat Abduraimovich, Alimardonov Asrorjon Alimardonovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida investitsion jarayonlar rivojlanishining xorij tajribasi	635
Miyassarov Davron Abdurashid o'g'li	
Xizmat ko'rsatish va servis sohasida mehnat resurslaridan foydalanish samaradorligini baholash ko'rsatkichlari.....	640
Muhammadamin Erdon o'gli Erdonov	
Инновационные направления развития сферы услуг как фактор экономического роста	644
Насиров Дилшод Фархадович	
Влияние прямых иностранных инвестиций (пии) на экономику Узбекистана	654
Юлдашев Нодирбек Сайдибурханович	
Qulay investitsiya muhiti – xorijiy investitsiyalar oqimini oshirishning asosiy omilidir.....	659
Hoshimov Jahongir Ravshanbek o'g'li	
Biznesni loyihaviy moliyalashtirish va uning asosiy yo'nalishlari.....	664
Razzakov Jasur Xamraboyevich	
Inflation and Unemployment: Evidence from Uzbekistan	670
Mahmudov Nosir, Nabiyeva Nargizaxon Nuriddin qizi	
Milliy mahsulotlarni jahon bozoriga olib chiqishda marketing strategiyalaridan foydalanish	677
Meliqulov Abduhalil Norinovich	
O'zbekistonda kichik sanoat zonalarini tashkil etish va rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ustuvor yo'nalishlari	683
Ortiqov Avazbek Bahrom o'g'li	
Rene Dekart va Blez Paskal ta'limotlarida ratsional g'oyalar komparativistikasi.....	689
Ruzmatova Gulnoz Miraxrarovna	
Sanoat korxonalarining barqaror rivojlanishining nazariy-uslubiy asoslari.....	694
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
The Importance of the World Trade Organisation (WTO) and Uzbekistan's Efforts to Join It.....	699
Urozaliev Elyor, Khoshimova Sevara	
Jismoniy tarbiya va sport muassasalarini moliyalashtirishdagi mavjud muammolar.....	705
Abduqaxorov Ulug'bek Abdug'aniyevich	
Yangi O'zbekistonda turizmning drayver sifatida barqaror rivojlanish yo'nalishlari	709
Tuxliyev Iskandar Suyunovich	
Mahalliy soliqlar va yig'implarning iqtisodiy mohiyati hamda ularni undirishning xususiyatlari	713
Tuychiyev Kamoliddin	
Tijorat banklari raqobatbardoshligini oshirishda xorijiy mamlakatlarning ilg'or tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	717
Yadgarov Nodir Ravshanovich	
Organik qishloq xo'jaligiga o'tish bosqichlarining tashkiliy jihatlari va iqtisodiy asoslari.....	723
Amirqulov Shuxrat Olimovich	
Davlat xaridlari jarayonida e'tiborsiz ijrochilarni imkoniyatini cheklash masalalari	727
G'ofurov Temur Baxrom o'g'li	

O'zbekiston iqtisodiyotida investitsion loyihalarni faol tashkil etish istiqbollari	730
Utkurov Kozimjon Dilmurod o'g'li	
Iqtisodiy o'sishni ta'minlashda transport tadbirkorligi faoliyatini rivojlanish imkoniyatlari	733
M. Masharipova, I. Ruzmetova, D. Kuramboyeva	
Sug'urta faoliyatini takomillashtirishda andarrayting xizmatining o'rni	737
Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
O'zbekistonda eksportni sug'urtalash mexanizmlarini yanada kengaytirish yo'nalishlari	741
Qarshiyev Keldiyor Eshpulatovich	
Kambag'allikni qisqartirishda aholini tadbirkorlikka yo'naltirish	745
Rajabboyev Muzaffar Erkaboyevich	
Yoqilg'i-energetika korxonalarining moliyaviy barqarorligining ilmiy nazariy asoslari	749
Xusanov Qaxramon Nishonovich	
Оценка результатов реформы бухгалтерского учета в Республике	753
Киличева Фариди Бешимовна, Ирмухамедова Муслима Дилшодовна	
Эффективность программ соответствия в различных компаниях	757
Ахмедов Бехзод Ахмедович	
Элементы системы внутреннего контроля в выбранном финансовом институте	762
Хасанов Кахрамон Ахмаджанович	
Authentic Leadership Unleashed: A Comparative Analysis of Leadership Styles	767
Esanova Shohida Utkirovna	
Investitsion loyihalarni moliyalashtirishdagi moliyaviy risklarni boshqarishning ilg'or xorij tajribalari	774
Madiyarov Sanjar Gulyamovich	
Пахта-to'qimachilik klasterlarida xarajatlar hisobining uslubiy masalalari takomillashtirish	781
Toshpo'latov Azizbek Shermuxamadovich, Umaraliyev Isomidin Ismonjon o'g'li	

O'ZBEKISTONDA AYOLLARNI TADBIRKORLIK FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISHDA BANK KREDITLARINING ROLI

Saidova Subhinigor Azizovna

TDIU "Bank ishi va investitsiyalar" kafedrası 2-kurs tayanch doktoranti

Annotatsiya: Maqolada respublikamizda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda bank kreditlarining ahamiyati yoritilgan. Shu bilan birga, bu jarayondagi mavjud muammolar, ularni bartaraf etish yo'llari, ayollar tadbirkorligini moliyaviy qo'llab-quvvatlash bo'yicha amaldagi mexanizmni takomillashtirish yo'nalishlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: ayollar tadbirkorligi, imtiyozli kreditlar, oilaviy tadbirkorlik, kreditlash, kredit riski, kafolat fondi, garov ta'minoti, kredit tarixi, foiz stavkasi.

Abstract: The state emphasizes the importance of bank loans in the development of women's entrepreneurship in our republic. At the same time, existing problems in this process, ways to eliminate them, and directions for improving the operation of the international financial support for women's entrepreneurship have been identified.

Key words: women's entrepreneurship, easy credit, family business, credit, credit risk, guarantee fund, mortgage, credit history, interest rate.

Аннотация: В статье подчеркивается значение банковских кредитов в развитии женского предпринимательства в нашей республике. При этом выделены существующие проблемы в этом процессе, пути их устранения, направления совершенствования действующего механизма финансовой поддержки женского предпринимательства.

Ключевые слова: женское предпринимательство, льготное кредитование, семейный бизнес, кредитование, кредитный риск, гарантийный фонд, залог, кредитная история, процентная ставка.

KIRISH

Respublikamizda xotin-qizlarning bandligini ta'minlash, davlat va jamiyat boshqaruvidagi o'rni va nufuzini oshirish, ularning o'z salohiyatini namoyon etishlari uchun sharoitlar yaratish, gender tenglik, oila, onalik va bolalikni himoya qilish borasidagi izchil chora tadbirlar amalga oshirilmoqda.

Xususan, 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida ^[1] yaqin va o'rta istiqbolda O'zbekistonning taraqqiyot tendensiyalari, davlat va jamiyat hayotining barcha jabhalarini kompleks rivojlantirish yo'nalishlari aniq belgilab berilgan.

Davlatimiz rahbari ta'kidlaganidek, "Inson qadri uchun" tamoyilini barcha islohotlarimizning bosh mezon sifatida belgiladik. "Davlat – inson uchun" degan ezgu g'oyani hayotga tatbiq etish maqsadida 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini ^[1] bevosita xalqimiz bilan maslahatlashib, odamlarimizning fikr va takliflari asosida ishlab chiqdik". Shu o'rinda ta'kidlash joizki, Taraqqiyot strategiyasining 69-maqsadi "Xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash, ularning jamiyat hayotidagi faol ishtirokini ta'minlash"ga qaratilgan. Unda, jumladan:

2022–2026-yillarda xotin-qizlarning mamlakat iqtisodiy, siyosiy va ijtimoiy hayotining barcha jabhalarida faolligini oshirish bo'yicha Milliy dastur hamda uni 2022–2023-yillarda amalga oshirishga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar rejasini tasdiqlash;

- xotin-qizlarning ta'lim olishiga qo'shimcha shart-sharoitlar yaratish, ilm-fan sohasida ayollarning o'rnini yanada oshirish;
- xotin-qizlar o'rtasida biznes ko'nikmalarini shakllantirish bo'yicha bepul o'quv amaliy kurslarini tashkil etish, imtiyozli kreditlar va lizing ajratish, xotin-qizlarni ishga jalb qilgan holda kooperatsiya usulida tadbirkorlikni yo'lga qo'yish;
- "Ayollar daftari"ga kiritilgan va jarrohlik amaliyotini o'tkazish lozim bo'lgan xotin-qizlarning tibbiy muolaja xarajatlarini qoplab berish;

- “Ayollar daftari” orqali xotin-qizlarning muammolarini hal etish amaliyotini o‘rganish va tahlil qilish hamda o‘rtirilgan tajribadan kelib chiqib, “Ayollar daftari”ni yuritish orqali xotin-qizlar muammolarini tizimli ravishda hal etish va ularni ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha tartibi hamda “Ayollar daftari”ga kiritilgan xotin-qizlarni qo‘llab-quvvatlash jamg‘armasi to‘g‘risidagi namunaviy nizom loyihalarini ishlab chiqish kabi vazifalar ko‘zda tutilgan.

Sir emaski, mamlakatimizda oxirgi besh yil mobaynida xotin-qizlar tadbirkorligini qo‘llab-quvvatlashga doir o‘ndan ortiq me‘yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilindi ^[2]. Buning natijasida 2023-yilning 1-yanvar holatiga tadbirkor ayollar rahbarligidagi kichik korxonalar va mikrofirmalar o‘ttiz to‘qqiz mingdan oshgan ^[4].

O‘zbekistonda bugungi kunda mamlakat aholisining 17 mlndan ziyod qismini xotin-qizlar tashkil etadi, tadbirkorlikda ayollarning ulushi esa kichik biznes vakillari umumiy sonining 25 foiziga teng. Ushbu yo‘nalish oldida turgan ustuvor vazifalardan biri tadbirkorlik subyektlari o‘rtasida xotin-qizlar ulushini 40 foizga yetkazishdir. Buning uchun qulay sharoitlar yaratilmoqda, bu borada ko‘plab ishlar amalga oshirildi ^[5].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Xorijlik iqtisodchi olimlardan E.Giddens, G.Sillaste, T.Parsonning ilmiy ishlari ayollar tadbirkorligining rolini oshirish bo‘yicha ilmiy nazariy yondashuvlarni shakllantirishgan.

Rossiyalik olimlardan Kolobova A.Ye. ^[6], Pinkovetskaya Yu.S. ^[7], Utkina N.Yu. ^[8], kabilarning ilmiy ishlari ayollar tadbirkorligini rivojlantirish masalalariga qaratilgan.

O‘zbekistonda ayollar tadbirkorligini rivojlantirish masalalari Annayeva N.R. ^[9] ning dissertatsiyasidagi ayollarning ijtimoiy-siyosiy jarayonlardagi, xususan, tadbirkorlikdagi faolligi masalalari ma‘lum darajada nazariy ahamiyat kasb etgan, Aripov O.A. ^[10], X. Abduramanov, Sh. Zokirov ^[11] va boshqalarning ilmiy ishlarida ham atroflicha o‘rganilgan.

Biroq respublikamizda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda ba‘z muammolarning mavjudligini mazkur ilmiy mavzuda tadqiqotlar olib borishning dolzarbligini asoslab beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu maqolaning nazariy va uslubiy asosi sifatida umumiy iqtisodiy adabiyot hamda ilmiy maqolalar, iqtisodchi olimlarning ilmiy ishlari, ayollar tadbirkorligini rivojlantirishni takomillashtirishda olimlar va soha vakillarining iqtisodiy qarashlari, ularning fikr-mulohazalarini tahlil qilish, ekspert baholash, jarayonlarni kuzatish, iqtisodiy hodisa va jarayonlarga tizimli yondashuv, muallif tajribalari bilan qiyosiy tahlil o‘tkazish orqali tegishli yo‘nalishlarda xulosa, taklif va tavsiyalar berilgan. Mavzuni o‘rganish jarayonida umumiy iqtisodiy usullar bilan bir qatorda ma‘lumotlarni tizimlash bo‘yicha maxsus yondoshuvlar, ya‘ni taqqoslash, nazariy va amaliy materiallarni jamlash hamda tizimli tahlil kabi usullar qo‘llanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

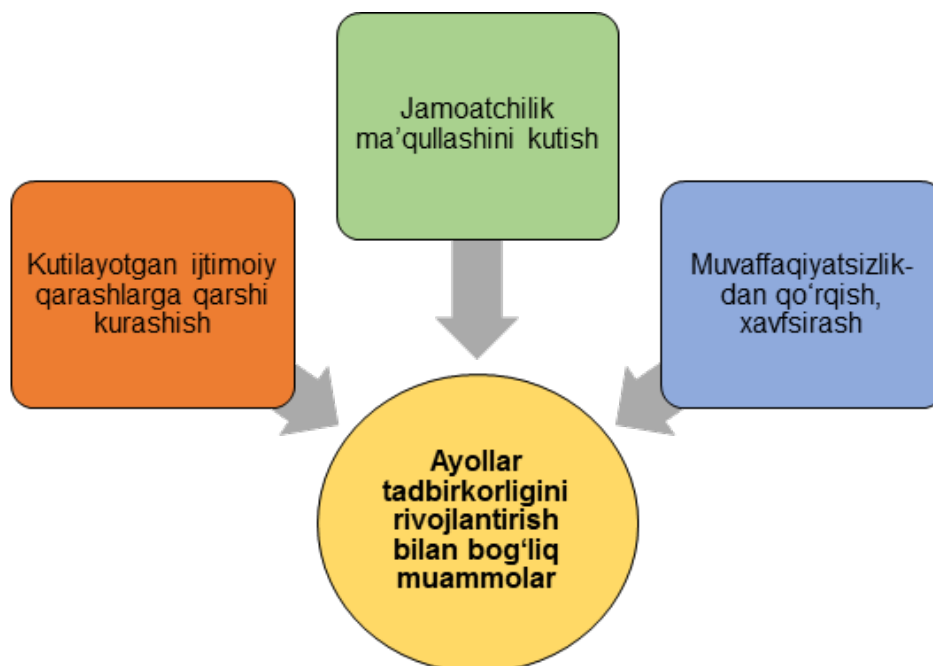
Xotin-qizlarni tadbirkorlik faoliyatiga jalb etish maqsadida O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 7-martdagi PF-87-son qaroriga asosan tadbirkor ayollarga ajratiladigan subsidiyalar miqdorini 7 million so‘mdan 10 million so‘mgacha oshirish ko‘zda tutilgan ^[3]. Ushbu subsidiya biznesni boshlash va biznes yuritish uchun zarur bo‘lgan asbob-uskunalar va asboblarni sotib olish uchun beriladi ^[12].

Respublikamizda xotin-qizlar tadbirkorligini rivojlantirishda birinchi navbatda ijtimoiy muhofazaga muhtoj, og‘ir sharoitda yashayotgan, vaqtincha ishsiz, ayol-qizlarni tadbirkorlikka jalb etish masalasiga alohida e‘tibor qaratilmoqda.

Mamlakatimizda har yili “Tadbirkor ayol” xalqaro ishbilarmon ayollar assotsiatsiyasi tomonidan 19-noyabr – Xalqaro ayollar tadbirkorligi kuniga bag‘ishlab “Ayollar tadbirkorligi haftaligi” o‘tkazib kelinmoqda. Ushbu tashabbus 144 mamlakatda keng nishonlanadi.

Ma‘lumot o‘rnida aytish joiz “Tadbirkor ayol” xalqaro ishbilarmon ayollar assotsiatsiyasi 1991-yilda tashkil topgan. Bugungi kunda 17 mingga yaqin a‘zosi, 73 ta hududiy bo‘limi, 200 dan ortiq trenerlari mavjud. Assotsiatsiya tomonidan 9 oyda mamlakatimizning eng chekka hududlaridagi 10 ming nafardan ziyod ayollar tadbirkorlik asoslari bo‘yicha treninglarda ishtirok etgan, 9 mingdan ortiq ayol ish bilan ta‘minlangan. Assotsiatsiya ko‘magida 1 ming 547 nafar ayol 22 milliard 700 million so‘m miqdorida kredit olgan. Loyihalar doirasida grant egalari kreativ biznes-rejalarni amalga oshirish uchun 154 ming AQSH dollari ajratilgan. Bugungi kunga kelib assotsiatsiyaning hududiy bo‘linmalari soni 73 taga yetgan ^[13].

Lekin shu bilan birga ayollar tadbirkorligini moliyalashtirish masalalarida ba‘zi muammolar mavjud. Jumladan, ayol-qizlarning moliyaviy savodxonligining pastligi, moliyalashtirishda ta‘minotning yetishmasligi, biznes rejalarni puxta ishlab chiqishda tajribaning yetishmasligi va h.k. (1-rasm).

1-rasm: Ayollar tadbirkorligini rivojlantirish bilan bog'liq muammolar¹

Kutilayotgan ijtimoiy qarashlarga qarshi kurashish. Ba'zi toifadagi jamoatchilik vakillari ayol rahbarlarning samarali boshqaruvchi ekanligini tan olishni xoxlashmaydi. Shu bilan birga ayollar tadbirkorligi moliyalashtirishda ta'minotning yetishmasligi natijasida kerakli mablag'ni ola olmaslik holatlarining mavjudligi;

Jamoatchilik ma'qullashini kutish. Ayollar oilasi va jamoatchilik ularning biznes g'oyalarini ma'qullashini xohlashadi, ularning tashabbuslarini tanqid qilishsa, bo'lajak tadbirkor ayolning potensialiga ishonchsizlik bildirish oila va biznes o'rtasida katta to'siq bo'lib hisoblanadi.

Muvaffaqiyatsizlikdan qo'rqish, xavfsirash. Ayollarda tadbirkorlikni boshlashda o'ziga bo'lgan ishonchning yetishmasligi oqibatida biznes g'oyalarni amalga oshirishga katta g'ov bo'lib turadi. Ko'pincha biznesda ayollarning shaxsiy fazilatlariga kam e'tibor berishlari biznes darajasini pasaytiradi.

Yuqorida keltirilgan vazifalarni va muammolarni ya'ni ayollar bandligini ta'minlash, ularning tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash va bu borada duch kelayotgan muammolariga yechim topishda, tijorat banklarining roli ham alohida ahamiyat kasb etadi.

Biroq, ayollar tadbirkorligini bank kreditlari hisobiga moliyalashtirishda ham ba'zi ichki va tashqi muammolar mavjud.

Ayollar tadbirkorligiga bank tomonidan kredit ajratishdagi tashqi muammolarga:

- moliya institutlari tomonidan kichik biznes subyektlariga ajratiladigan kreditlar bo'yicha foiz stavkalari yuqoriligi;
- kreditni so'ndirish muddati qisqaligi.

Kredit olishni qiyinlashtiradigan ichki muammolarga:

- ayollar tadbirkorligi uchun taklif qilinayotgan kreditlarning cheklanganligi;
- ayollar tadbirkorligini kreditlashda raqobat bozori mavjud emasligi;
- ayollar tadbirkorligi faoliyatining miqyosi kichikligi, uning holatini baholash qiyinligi;
- kredit olish uchun biznes-reja tayyorlash sifati;
- kredit tarixi mavjud emasligi va boshqalar misol bo'ladi.

Bugungi kunda respublikamizda faoliyat yuritayotgan kredit tashkilotlari tomonidan "Xotin-qizlarni tadbirkorlikka jalb qilish va ularni qo'llab-quvvatlash" uchun ajratiladigan imtiyozli kreditlar ajratilmoqda. Imtiyozli kreditlar yillik 14 foiz stavkada 3 oydan 6 oygacha bo'lgan imtiyozli davr bilan 3 yilgacha muddatga:

Jismoniy shaxs sifatida tadbirkorlikni amalga oshiruvchi xotin-qizlarga 33 million so'mgacha bo'lgan miqdorda (garov ta'minotisiz);

Xotin-qizlar rahbarligidagi tadbirkorlik subyektlariga: 225 million so'mgacha bo'lgan miqdorda ajratiladi (Qonunchilikda belgilangan garov ta'minot turlarini taqdim etgan holda);

Kreditlar yagona elektron onlayn platforma (oilakredit.uz) orqali to'liq raqamlashgan holda ajratilishi yo'lga qo'yilgan.

¹ Rasm muallif tomonidan ishlangan.

1-jadval: Jismoniy shaxslarga ajratilgan kreditlar turlari qoldig'i to'g'risida ma'lumot, mlrd. so'mda ^[14]

Ko'rsatkich nomi	01.12.2022 -y.	01.12.2023-y.	O'zgarishi (foizda)
Jami kredit qoldig'i	382 078	465 493	22%
Jismoniy shaxslarga ajratilgan kredit qoldig'i	97 698	146 709	50%
Ipoteka kreditlari	45 183	57 265	27%
Mikroqarzarlar	14 382	23 660	65%
Iste'mol kreditlari	22 047	43 865	99%
Ta'lim kreditlari	1 830	4 701	157%
Tadbirkorlikni rivojlantirish uchun ajratilgan kreditlar	14 229	17 055	20%
Boshqa kreditlar	29	163	470%

Keltirilgan jadval ma'lumotlari tahlilidan jismoniy shaxs sifatida tadbirkorlikni rivojlantirish uchun ajratilgan kreditlar salmog'i 01.12.2022-yilda 14 229 mlrd. so'mga teng bo'lgan bo'lsa, 01.12.2023-yilda 20 foizga ortib 17 055 mlrd so'mni tashkil qilgan. Bu ham respublikamizda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda bank kreditlarining ortib borayotganini izohlaydi.

2-jadval: Kichik tadbirkorlik subyektlariga hamda aholiga tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish maqsadlari uchun ajratilgan kreditlar (asosiy yo'nalishlar bo'yicha ^[15] mlrd. so'm)

Asosiy yo'nalishlar	2022-yil	2023-yil
Barcha moliyalashtirish manbalari hisobidan ajratilgan kreditlar, jami	69 770,3	68 961,6
Ajratilgan mikrokreditlar	15 404,7	15 722,1
Oilaviy tadbirkorlikni rivojlantirish dasturlari doirasida	9 893,3	9 198,2
shundan: Aholiga tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish uchun	9 094,4	8 860,1
Xizmat ko'rsatish va servis sohasini rivojlantirishga	11 513,3	8 542,0
Tadbirkor ayollarni qo'llab quvvatlashga	9 402,5	8 892,4
Xorijiy kredit liniyalari hisobidan (mln. AQSh dollari)	1 531,3	1 099,1

Keltirilgan ikkinchi jadval ma'lumotlaridan kichik tadbirkorlik subyektlariga hamda aholiga tadbirkorlik faoliyatini amalga oshirish maqsadlari uchun ajratilgan kreditlar dinamikasi tahlili keltirilgan. Jadval ma'lumotlaridan ajratilgan mikrokreditlar salmog'i 2022-yilga nisbatan 2023-yilda ortgan. Barcha boshqa sohalarida shu jihatdan, tadbirkor ayollarni qo'llab quvvatlashga ajratilgan kreditlar ham pasayib borish tendensiyasi kuzatilgan. Buning asosiy sababi sifatida oilaviy tadbirkorlik, tadbirkor ayollarni qo'llab quvvatlashga ajratilgan kreditlarning qaytishidagi muammolarni, garov ta'minotining yetishmasligi kabi muammolarni keltirishimiz mumkin.

XULOSA

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, ayollarning tadbirkor sifatida rivojlanishida kredit tashkilotlari tomonidan ko'rsatilayotgan moliyaviy xizmatlar va kredit mahsulotlari ko'lamining kengligi, tadbirkor ayollarning biznes rejani ishlab chiqishdagi bilim va ko'nikmalarini, shuningdek, ularning moliyaviy savodxonlik darajasini oshirish muhim ahamiyatga ega. Aynan moliyalashtirish imkoniyatlarining kengligi ayollar tadbirkorligini rivojlantirish uchun iqtisodiy imkoniyatlarni ochib beradi.

Bozor munosabatlarining rivojlanishi ayollarning tadbirkorlik bilan shug'ullanishlariga keng imkoniyatlar yaratgan bo'lsada, ayollar asosan kichik va o'rta biznes bilan ko'proq shug'ullanadilar. Shu o'rinda ta'kidlash joizki, tadbirkor ayollar asosan, kasanachilik, oilaviy tadbirkorlik, onlayn do'kon, onlayn savdo, oziq-ovqat, qandolat va xizmat ko'rsatish sohalarida faoliyat olib borishmoqda.

Hozirgi kunda ayollar tadbirkorligi rivojlangan sohalar bu – ijtimoiy ahamiyatga molik biznes turi bo'lib, mamlakatimizda iqtisodiyotning ijtimoiy-iqtisodiy sohada barqaror rivojlanishini ta'minlaydi.

Shuning uchun O'zbekistonda ayollar tadbirkorligini rivojlantirishda bank kreditlarining rolini oshirish uchun yuqorida keltirilgan muammolarni ijobiy hal qilish bo'yicha quyidagi takliflarni shakllantirdik.

O'zbekistonda aholi umumiy sonining 48 foizini tashkil etayotgan mehnatga layoqatli ayollarga, birinchi navbatda, iqtisodiy jarayonlarda ishtirok etish, yetakchi, ixtirochi, yangilikka intiluvchi va ishbilarmon ayollarga iqtisodiy o'sish va yangi g'oyalarni hayotga tatbiq qilish imkoniyatini berish chora-tadbirlarini amalga oshirish, ayollar tadbirkorligining qonunchilik asoslarini yanada takomillashtirish bo'yicha asoslantirilgan taklif va tavsiyalar ishlab chiqishga zamin yaratish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi to'g'risidagi PF-60-sonli Farmoni, 28.01.2022-yil. <https://lex.uz/docs/5841063>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oila va xotin-qizlarni tizimli qo'llab-quvvatlashga doir ishlarni yanada jadal-lashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-87-sonli Farmoni. 07.03.2022 yil. <https://lex.uz/docs/5899498>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Xotin-qizlarni kasb-hunar va tadbirkorlikka o'qitish tizimini takomillashtir-ishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida" qarori. 22.07.2022. https://uza.uz/uz/posts/2023-yilda-tadbirkor-ayol-lar-rahbarligidagi-kichik-korxonava-mikrofirmalar-39-mingdan-oshdi_525954?q=%2Fposts%2F2023-yilda-tadbir-kor-ayollar-rahbarligidagi-kichik-korxonava-mikrofirmalar-39-mingdan-oshdi_525954 16.01.2024 | <https://review.uz/oz/post/ozbekistonda-ayollar-tadbirkorligi>
5. Колобова, А.Е. Женщины-предпринимательницы среднего и старшего возраста: штрихи к портрету / А. Е. Колобова // Женщина в российском обществе. –2016. –№ 1 (78).–С. 51-59.
6. Пиньковецкая, Ю.С. Женское предпринимательство в России и зарубежных странах: монография / Ю. С. Пиньковецкая; Министерство науки и высшего образования Российской Федерации, Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования "Ульяновский государственный университет", Институт экономики и бизнеса, Кафедра экономического анализа и государственного управления. - Ульяновск: Ул-ГУ, 2020.–169 с.
7. Уткина, Н.Ю. Объективные и субъективные факторы развития женского предпринимательства в России / Н. Ю. Уткина // Женщина в российском обществе. –2017. – № 1 (82). –С. –17-27.
8. Annayeva N.R. Ayollar tadbirkorligining genezisi, nazariyasi va amaliyoti (Uzbekiston misolida) Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. Samaqand, 2018.
9. Aripov Oybek Abdullayevich. Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikda ayollarning o'rni. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. –№ 3, may-iyun, –2017-yil.
10. X. Abduramanov, Sh. Zokirov Xotin-qizlarning tadbirkorlik va biznes faoliyatini qo'llab-qo'vvatlash bo'yicha xorij tajribasi. <https://cyberleninka.ru>
11. https://uza.uz/uz/posts/tadbirkor-ayol-associaciyasi-9-oyda-9-mingdanortiq-ayol-ish-bilan-taminlandi_535603?q=%2Fposts%2Ftadbirkor-ayol-associaciyasi-9-oyda-9-mingdan-ortiq-ayol-ish-bilan-taminlandi_53560301.2024 |
12. <https://cbu.uz/oz/statistics/bankstats/1542068/https://cbu.uz>

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.